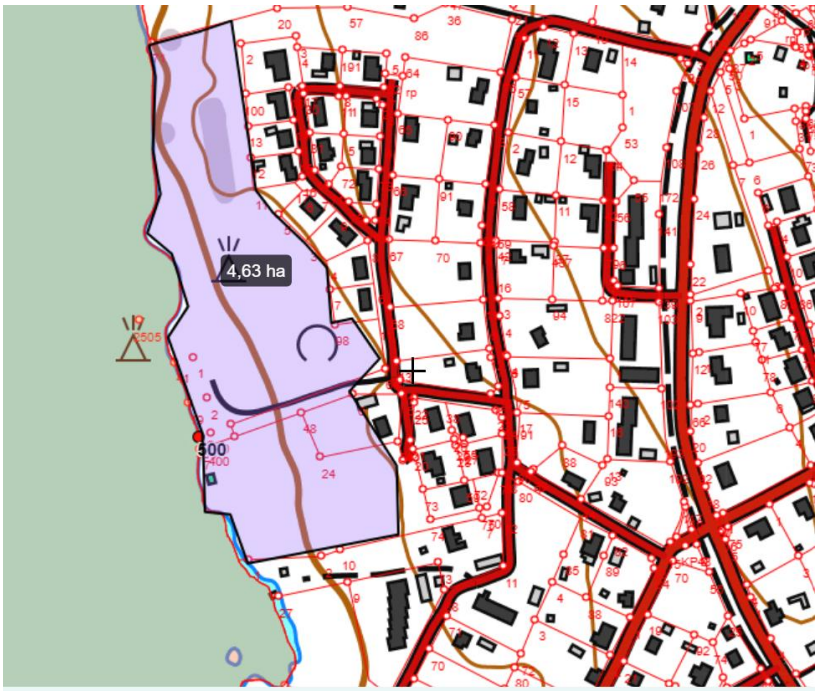
PUUMALAN KANTTORILAN SUUNNITTELUALUEEN LUONTOSELVITYS

Puumalan Kanttorilan rannan suunnittelualueelle toteutettiin 12.6.2025 ja 23.6.2026 maastokatselmukset luontoselvitystä varten. Luontoselvitys painottui alueen luontotyyppeihin ja kasvillisuuteen. Kohteessa on toteutettu liito-oravaselvitys aikaisemmin, 26.3.2025. Tästä on laadittu erillinen raportti.

Luontoselvityksessä keskityttiin kuvaamaan kohteen luonnon yleispiirteet ja mahdolliset luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat kohteet. Tällaisia ovat luonnonsuojelulain 29§ mukaiset suojeltavat luontotyypit, metsälain 10§ mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt, vesilain 15a§ ja 17a§ mukaiset pienvedet sekä muutoin ympäristön kannalta arvokkaat kohteet. Suunnittelualueen eläin- ja kasvilajien osalta havainnoitiin erityisesti uhanalaiset lajit (luonnonsuojelulaki 46§) sekä erityistä suojelua vaativat lajit (LSL 47§) ja näiden elinympäristöt. Selvityksessä tarkasteltiin myös luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit sekä lintudirektiivin liitteen I lajit ja niiden elinympäristöiksi sopivat alueet.

Luontoselvityksen kohteena olevan alueen kokonaispinta-ala on alle viisi hehtaaria. Alue rajautuu lännessä Saimaan Koskenselkään, idässä asemakaava-alueeseen sekä pohjoisessa, että etelässä naapurikiinteistöihin.

Kuva 1. Kanttorilan luontoselvitysalue (kohde rasteroitu sinisellä värillä).

Tämä raportti perustuu maastokäynnillä tehtyihin havaintoihin sekä Lajitietokeskuksen ja julkisista tietokannoista saatavilla olevaan aineistoon. Maastokäynnin suunnittelu on perustunut yllä mainitun aineiston ohella alueelta saatavilla olevaan kartta-aineistoon.

1. ALUEEN YLEISKUVAUS

Alueelle johtaa itä-länsisuuntainen sorapintainen metsätie suunnittelualueen eteläosasta. Ko. tie päättyy suunnittelualueen keskiosassa olevan linjamerkin lähelle. Suunnittelualueen eteläosaan sijoittuu yksitäinen loma-asunto.

Alue on loivasti kohden rantaa viettävä, poikkeuksen tekee pohjoisosassa oleva kallioinen harjanne. Alueella on rantavyöhykettä lukuun ottamatta toteutettu hakkuu 2000 -luvun alkuvuosina. Tämä on edelleen selvästi havaittavissa puustossa ja sen lajistossa. Alueella on nähtävissä kulttuurivaikutteisuus, tämä näkyy mm. viereisen asemakaava-alueen vaikutuksena sekä kohteen eteläosassa (aluetta halkaisevan tien eteläpuolella) toteutetun peltoviljelyn vaikutuksena. Alue on ollut viljelykäytössä ainakin vielä 1960 -luvulla. Merkkinä viljelystä ovat edelleen kaivetut koillis- lounaan -suuntaiset pelto-ojat.

Kuva 2. Suunnittelualuetta halkova sorapintainen metsätie

2. LUONTOTYYPIT JA KASVILLISUUS

Kuten edellä on todettu, alueella on nähtävissä toteutetut hakkuut sekä alueen viljelykäyttö. Toteutettujen hakkuiden seurauksena valtapuustona ovat tällä hetkellä harvana kasvavat, lähes täysikasvuiset rauduskoivut. Ylärinteessä varttuneiden mäntyjen osuus tulee vallitsevaksi. Aluspuina kasvaa harvakseltaan kuusta sekä lehtipuita, kuten nuorta rauduskoivua, pihlajaa, harmaaleppää, haapaa ja myös hieman tervaleppää.

Pensaskerros on paikoin tiheä ja koostuu lähinnä lehtipuista ja pensaista. Edustettuina ovat yllä lueteltujen aluspuulajien ohella tuomi, raita, kiiltopaju, mustaherukka, vadelma ja kuusen taimet.

Kenttäkerroksen kasvilajisto on tavanomaista. Lajistossa esiintyvät käenkaali, kielo ja sanikkaiset kuten soreahiirenporras, metsäalvejuuri, metsäkorte ja metsäimarre, heinäkasveista esiintyy metsälauhaa sekä metsäkastikkaa. Mätäspinnoilla kasvaa mustikkaa. Vieraslajeista alueella havaittiin jättiputkea ja komealupiinia. Pohjakerros on laajalti paljas, johtuen pensas- ja kenttäkerroksen tiheästä kasvipeitteisyydestä. Niin ikään pohjakerroksen lajisto on tavanomaista.

Suunnittelualueen on karu ja kuvastaa järven oligotrofista tilaa, rannassa ei juurikaan todettu luhtaisuutta. Varsinainen rantavyöhyke on kapea ja kasvaa lähinnä pajua sekä muita jo aiemmin tässä raportissa mainittuja lehtipuulajeja.

Alueen luontotyypit on kuvattu sellaisena kuin ne tällä hetkellä nähdään olevan. Luontotyyppi voi olla muutoksille altis, joko pitkän aikavälin muutoksille, tai ”äkillisille” muutoksille, joita aiheuttavat hakkuut, myrskyt ja metsäpalot. Tässä nimenomaisessa tapauksessa hakkuu on

ollut muutoksen aiheuttava tekijä. Hakkuun jäljiltä sukkessio lähtee palauttamaan aluetta usein kohti aiemmin vallinnutta tilaa, mutta sukkession alkuvaiheessa lajisto tyypillisesti muuttuu, korvautuu ns. pioneerilajeilla. Niin myös tässä tapauksessa. Mikäli alueella on aiemmin ollut lehtoa, on se luonnonsuojelun näkökulmasta luontotyyppinä ainakin toistaiseksi kadonnut. Luontoselvityksessä on hakkuualueella kuvattu tällä hetkellä vallitseva tilanne.

Sama koskee alueen halkaisevan tien eteläosaa. Kuten yllä on todettu, on kyseinen alue ollut viljelykäytössä vielä 1960-luvulla. Tästä on olemassa valokuvamateriaalia. Alue on lehtomaista, mutta historiasta johtuen luontotyyppinä ei ole lehto vaan muuttuma. Alueen kasvillisuus on tavanomaista, vaateliaita lehtokasveja ei maastokäynnin yhteydessä havaittu. Ko. lajeja ei ole ilmoitettu myöskään Lajitietokeskus.fi:n tiedostoon.

Alueen pohjoisosaan sijoittuu kallioharjanne, luontotyypiltään karu kallio, joka kaavoituksessa tullaan jättämään virkistysalueeksi. Harjanteella on nähtävissä myös avokalliota. Harjanteen kasvillisuus on tyypillistä kangasmaiden kasvillisuutta, jossa vuorottelevat mustikkatyypin tuore kangas sekä kallioharjanteen yläosissa myös puolukka- ja mustikkatyypin kangas. Pohjakerroksen lajeja ovat seinäsammal, kerrossammal sekä sulkasammal, jossakin määrin myös poronjäkälät.

Havainnoidut luontotyypin on estetty liitteenä olevassa kartassa.

3. ELÄIMISTÖ

Maastokäynnin yhteydessä ei varsinaisesti havainnoitu pesimälinnustoa, mutta käynnin yhteydessä havaittiin mustarastas, metsäkirvinen, peippo, pensaskerttunen ja kalalokki.

Muista eläinlajeista ei tehty havaintoja. Aikaisemmin toteutetussa liito-oravaselvityksessä alueelta ei tehty havaintoja liito-oravan liikkumisesta alueella. Alueen biotooppia ei myöskään pidetty liito-oravalle soveltuvana.

4. EKOLOGISTEN YHTEYKSIEN TARKASTELU

Tarkasteltu alue on pinta-alaltaan noin viisi hehtaaria ja rajoittuu itäosaltaan asemakaavoitettuun omakotiasutukseen sekä katuverkostoon. Ekologinen yhteys tarkoittaa laji- tai eliöryhmäkohtaista eliöiden reittiä liikkumiseen ja leviämiseen elinympäristöjen välillä. Tällaisia yhteyksiä ovat mm. metsävyöhykkeet, joen ja puron varret, metsä- peltoketjut jne. Ekologisten yhteyksien tarkastelu toteutetaan luontoselvityksissä, mikäli selvitettävä alue on laaja ja monimuotoinen ja sisältä eliöiden siirtymisen kannalta kriittisiä tekijöitä, kuten tiestöt. Esimerkkinä mainittakoon myös tuulivoimapuistot, jotka ovat laaja-alaisia ja joissa vaikutukset ovat moninaisia. Myös kaupunkisuunnittelussa ekologisia yhteyksiä voidaan tarkastella. Nyt kyseessä oleva alue on pinta-alaltaan pieni ja hakkuualue muodostaa merkittävän osan tarkastellun alueen pinta-alasta. Näillä perusteilla ekologisten yhteyksien tarkastelua ei ole katsottu tarpeelliseksi tässä yhteydessä.

5. YHTEENVETO

Puumalan Kanttorilan rannan alueella toteutettiin 26.3.2025, 12.6.2025 sekä 23.6.2026 kohteen kaavoitukseen liittyvän luontoselvityksen maastokäynnit. Tarkastettu alue on pinta-alaltaan alle viisi hehtaaria. Alue on vanhastaan ollut ihmistoiminnan käytössä. Suunnittelualueen eteläosa on ollut maanviljelyn piirissa vielä 1960 -luvun puolivälissä. Lisäksi tarkasteltu alue on kokonaisuudessaan hakattu 2000 -luvun alkuvuosina.

Alueen kasvillisuus on varsinkin lajistoltaan tavanomaista. Ranta kuvastaa Koskenselän oligotrofista luonnetta ja suunnittelualueella ei juurikaan voida havaita luhtaisuutta rannan tuntumassa.

Suunnittelualueelta ei ole tiedossa Lajitieto.fi:n tietokantaan ilmoitettuja havaintoja. Alueen lähistöltä tietokantaan kirjattuja lajeja ovat:

- Harakka (NT, dir II/B)
- Harmaapäätikka (dir I)
- Keltasirkku (rauh)
- Käpytikka (rauh)
- Räkättirastas (dir II/B)
- Varpunen (EN, rauh)
- Lepakot (dir), ei lajimääritystä
- Herhiläinen
- Kalvolude
- Miekkasärki (dir II ja V), n. 350 m rannasta, v. 1998
- Tummatulikukka, n. 150 m pohjoiseen suunnittelualueen reunasta

Kanttorilan suunnittelualueella toteutettiin erillinen liito-oravaselvitys maaliskuussa 2025. Luontotyypiltään alue ei ole liito-oravalle tyypillistä ruokailu- tai pesimäaluetta. Tehdyn selvityksen yhteydessä ei tehty havaintoja liito-oravan liikkumisesta alueella.

Suunnittelualueen ulkopuolelle, sen itäpuolella olevan Lehtokujan länsipuolella on kirjattu lepakkohavainto. Epäilemättä saalistavia lepakoita liikkuu alueella, erityisesti järven läheisyydessä. Suunnittelualueella ei ole havaintoja lepakon pesinnälle soveltuvista luolista tai koloista. Kolojen puute voi johtua myös alueella toteutetusta hakkuusta.

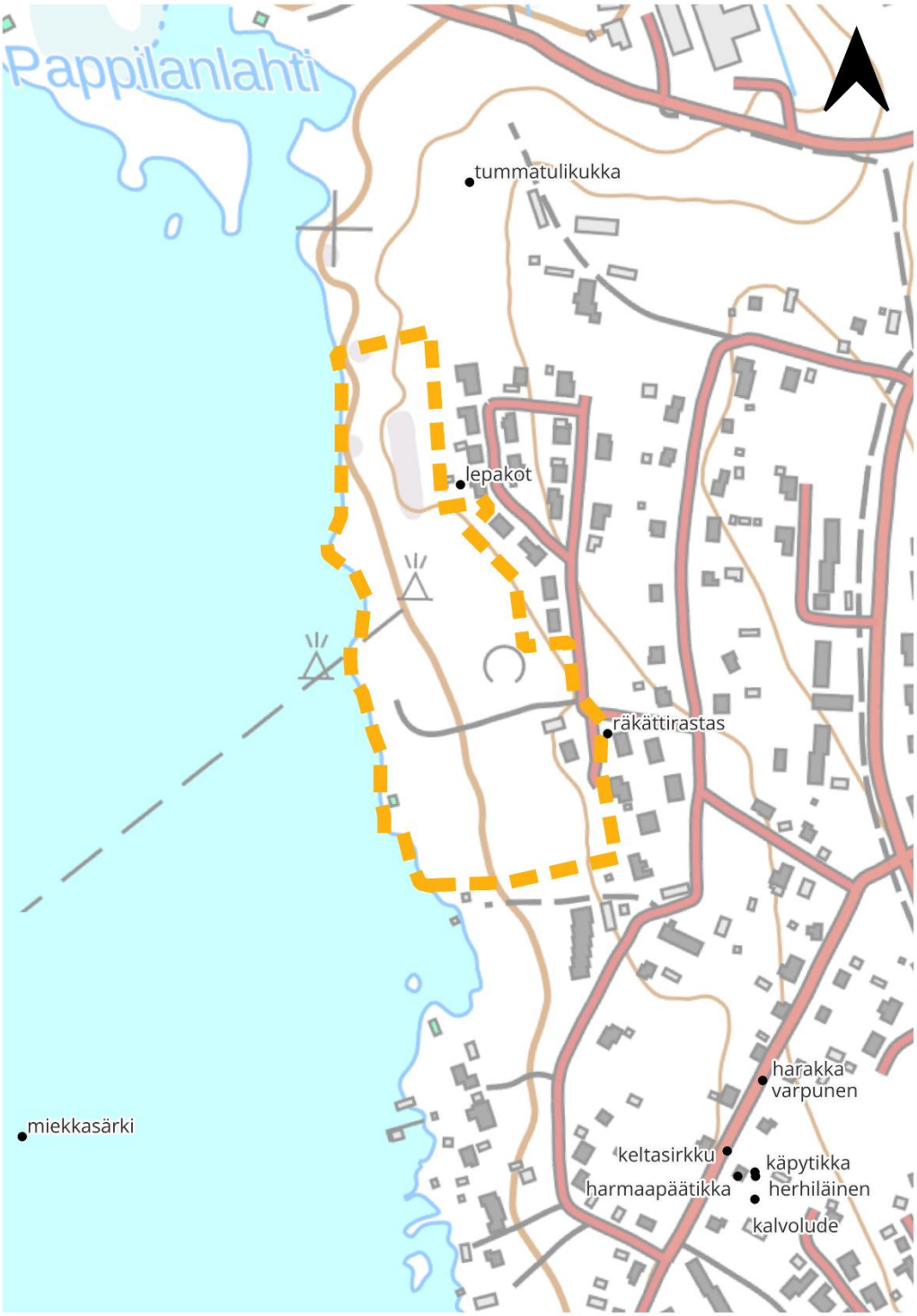
Alueella ei havaittu maastotarkastuksen yhteydessä tikkalajeja.

Luumäellä 23.6.2026

Juha Saajoranta

JS-Enviro Oy

KANTTORILANRANTA, LAJIHAVAINNOT LAJITIETO.FI:N TIEDOSTOJEN PERUSTEELLA

KANTTORILANRANTA, MAASTOSSA KULJETTU REITTI

